

Del 16 al 28 de juliol

Festes de Sant Jaume

SANTANYÍ - 2025

Fotografia de la coberta i la contracoberta:
arxiu de Maria Grimalt, *Notxe*

Disseny, maquetació i impressió:
Gràfiques Llopis, SA

Dipòsit legal: PM 565 - 2025

FESTES DE SANT JAUME

Del 16 al 28 de juliol

SANTANYÍ, 2025

ÍNDEX

Maria Pons	3
SALUTACIÓ DE LA BATLESSA	
Joan Gaspar Aguiló	5
SALUTACIÓ DEL REGIDOR DE FESTES	
Cosme Aguiló	6
JUGANT AMB LA LLENGUA	
UN GRAPAT D'ANTROPÒNIMS COM A TEMA DE DIVERTIMENT	
FESTES DE SANT JAUME 2025	10
Jaume Rigo	18
BLAI PERELLÓ <i>BATALLON</i> ,	
FUNDADOR DE LA SD PORTMANY EL 1923	
RESUM METEOROLÒGIC DE L' ANY 2024	24
ACTA DEL PREMI BERNAT VIDAL I TOMÀS DE POESIA	26
ACTA DEL PREMI ANTONI VIDAL FERRANDO DE NARRATIVA	27
ACTA DEL PREMI CERTAMEN DE TEATRE VILA DE SANTANYÍ	28
PRESSUPOST MUNICIPAL DE L'ANY 2025	29
DEMOGRAFIA I PADRÓ D'HABITANTS	30
TELÈFONS D'INTERÈS	31
SANTANYÍ POBLE LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES	32

SALUTACIÓ

Quan el mercuri assoleix cotes elevadíssimes en els termòmetres, els nostres cossos ensopits detecten de manera automàtica la imminència de les festes de sant Jaume. Arriba la diada de l'apòstol quan el frec de la roba damunt la pell es carrega d'humitat i la boca anhela frescor de begudes i gelats. El descans esdevé obligatori i més encara quan el planeta es troba intensament desbaratat per un canvi climàtic que cada dia és més evident. Així i tot, a Mallorca ens acompanya la sort d'estar voltats d'aigua de mar i de no habitar, en conseqüència, a una de les terres més calentes de l'estat.

Uns dies de festa no venen malament a ningú. Ens agradaria que aquesta pausa en el treball servís d'estímul per refermar amistats, per practicar el diàleg amb els conciutadans, per tenir una bona paraula envers els més poc afavorits per la sort. La festa ha de ser una eina per practicar la bondat. Ser de Santanyí ha de tenir el significat de persona condreta, de ciutadà disposat a donar una mà als qui ho necessiten.

L'ajuntament que presidesc vos desitja a tots una felicitat extrema, un benestar sense límits i una salut sense fronteres. Que aquest merescut descans estival ens restauri a tots de la calor abusadora que amenaça la nostra integritat física. Bones festes per a tothom i un record per als qui ja no són entre nosaltres.

Maria Pons
batlessa de Santanyí

SALUTACIÓ

Ell que vos pensau! Ja tornam a ser a Sant Jaume. Corre el temps com una llebre de camp ras encaçada per un estol de cans eivissencs. Passen les hores, els dies..., en un obrir i aclucar d'ulls, i les pells, abans tenses com la vela d'un mariner amb bon vent, comencen a mostrar els solcs que hi fan les relles de les llunes i els anys. Per aquest motiu, perquè la vida està closa entre dates massa acostades entre sí, cal gaudir de cada instant. Cada batec del cor ha de ser un cant a la vida i a l'amistat i l'alegria d'haver estat cridat a contemplar la creació ha d'inundar la ment de cadascun de nosaltres.

S'obre, ara, el parèntesi de la festa i l'hem d'aprofitar. Tots, avui, som més joves que no serem demà. Així, idò, llancem els enteniments i els cossos a l'esbarjo i a la diversió, sempre, però, amb mesura, com a gent civilitzada que som, com a hereus de la tradició romana i de la cristiandat que en va recollir els bons usos, els costums dels majors. Allunyem, doncs, la barbàrie de la nostra manera d'actuar.

Des de la Regidoria de Festes, hem preparat, com sempre, un programa amb il·lusió, per tal que pugui satisfer tot el ventall de les diferents edats. Hem pensat en l'edat més tendra, en el jovent, en les persones ja fetes i en la senectut. Tothom ha de poder fruir a vela plena d'aquest interval tant seductor.

Volem tenir un record per a tots els que ens han deixat en aquests darrers temps, especialment durs, quan la inexorable falcella ha segat vides en edats indecents per morir. Que el record de tanta gent bona no abandoni mai les nostres ments.

Bones festes de sant Jaume i per molts anys!

Joan Gaspar Aguiló

Regidor de Festes

JUGANT AMB LA LLENGUA

Un grapat d'antropònims com a tema de divertiment

Cosme Aguiló

Pensar que una llengua és tan sols una eina de comunicació és una idea totalment falsa. Una llengua és molt més que això. Els filòlegs ho sabem de bona tinta: és una marca definitòria de la identitat que serveix per ordenar la realitat. Cada poble del món classifica les coses a partir de la visió particular que en té. Amb la llengua catalana distingim un *calaix* d'un *caixó*, dues coses que l'espanyol veu de la mateixa manera, amb una sola veu: *cajón*. En alemany els dits de les mans i els dels peus són realitats diferents i això no passa en català ni en castellà. En aquella llengua germànica, com en àrab, el sol és identificat amb un mot de gènere gramatical femení i la lluna amb un de masculí. I en llengua amaziga la lluna es designa amb una paraula totalment diferent de l'habitual si és plena. Cada idioma és un món diferent i els idiomes també serveixen per jugar.

Vull oferir-vos aquí una petita mostra d'això que tot just he dit, de la capacitat lúdica de la nostra llengua, circumscrita aquí a l'antroponímia tradicional. Quan érem al·lotells de calçons curts i nafres pels genolls, els nascuts a la mitjanja del segle passat, no jugàvem, com és obvi, amb els mòbils, perquè no n'hi havia, com no hi havia molts d'invents que ens han arribat amb la modernitat glotofàgica que patim. Tanmateix no coneixíem l'avorriment i la gamma de jocs de què disposàvem, simples, elementals a més no poder, era extensa, llarga com la via del tren.

La parla d'aquest racó de la terra servia també per jugar. Els prenomes, o noms de fonts, de les persones eren també estris per divertir-se, o si voleu per fer burleta jocosa, sense gaire malícia, dels noms dels altres. En els aplecs de nines i d'al·lotells, se cercava la rialla fàcil de la concurrència, fent rimar el nom de qualsevulla dels presents amb una paraula del lèxic habitual. Així es deia «Co-

loma poma», «Domingo pelleringo» o «Margalida pergelida», usant en aquest cas la variant santanyinera de la paraula *pegellida*, el conegut mol·lusc univalve de les penyes costaneres. Per a l'interferit *Francisca*, en comptes del genuí *Francesca*, s'acudia al mateix lexema i sufix del topònim del pou Morisc (Son Danús Vell) i es deia «Francisca morisca», en un temps en el qual els musulmans, a diferència d'ara i dels temps del repoblament català, eren totalment absents de la nostra terra. En el cas de *Toni*, un cognom forà completava la dita: «Toni Bibiloni». Si el nom no oferia possibilitats de rima es creava una unitat lèxica, buida de significat i de vida efímera, per trobar-ne una. Eren paraules que –no cal dir-ho– no tenien possibilitats de subsistència fora d'aquests jocs. Així, «Maria pellaüa», «Jaume petaume» i (per a *Cosme*) «Corme petorme». De vegades tan sols no feia falta cap mena de rima: «Baltasar pèl de cuca».

Els casos més desenvolupats els oferia el cançoner per a determinats prenomes. Vegeu-ne el paradigma, respectant alguns dialectalismes i tot demanant excuses per les intromissions escatològiques:

Tià coa de ca,
coa de cussa,
la s'arregussa
per anar a cagar.

Miquela bela,
des carrer des Sol,
té una nina
com un bereiol.

Pere cuera,
des Quatre Cantons,
li treien es calçons
per sa banda de darrere.

Agnès cabeç,
s'olla bull
i no hi ha res.

Bernat coa de gat,
coa de moix,
escaravat coix.

Joan, de la casa gran,
peu petit,
pixa en es llit.

Magdalena caga arena,
rompedora de plats fins;
sa mare la batculava
davant tots es fadrins.

Miquel de la mel,
de la xuia torrada,
amb una arengada
se'n puja en el cel.

Pep xerec,
bomba de vi,
amb una pixarada
va tomar es setrí
i amb una cagarada
el va tornar afegir.

Teresa Beneta,
que pixa de dreta,
per no acotar-sè.

De vegades tenc la impressió que originàriament tots els prenomes havien tingut aquesta mena de cançons. Dic això, perquè una variant del «Jaume petaume», abans citat, tenia un segon vers que deia «cul de tambor».

Quan vivia entre nosaltres l'amic Miquel Pagès, oriünd de Torroja del Priorat, vaig voler saber si a la seva terra també eren freqüents aquestes pràc-

tiques lúdiques. Doncs, sí. Allà es deia també «Jaume petaume», a més de «Jordi petordi, cul de ximbomba», «Josep del cul estret, que portes calces i barret», «Clementina puta i fina». De les Ma(g)dalenes s'afirmava que «sempre són agres». I es recitaven cançons com aquestes:

Miquel de la mel,
de la figa punxona,
t'has cagat al llit
amb la pobra minyona.

Joan de la carabassa gran
te treus la petita
i et poses la gran.

Ara que les festes de sant Jaume conviden al repòs, he pensat que podria ser adient rescatar el record d'unes pràctiques lingüístiques que el nou temps ha arraconat, com tantes altres coses que ens feien diferents, a les golfes de l'oblit. Tenc por que els més joves no puguin entendre ni aquella ni d'altres maneres que teníem d'actuar. Sempre, al llarg de la història, s'han obert fissures i badalucs entre els dos extrems generacionals. Em passa a mi, tal com havia passat abans una garbera de vegades a gent que ens ha precedit. Em succeeix això, «mentre m'envelleixo en el llarg esforç de passar la rella damunt els records».

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

Tots els actes estan subjectes a canvis en cas de meteorologia adversa o per qüestions d'organització. S'informarà de qualsevol canvi a través de les xarxes socials de l'Ajuntament.

DIMECRES, 16 DE JULIOL

A les 10:00 h. Inici del curs de DJ per a nins i nines nascuts entre el 2013 i el 2016.

A les 11:30 h. Inici del curs de DJ per a nins i nines nascuts entre el 2007 i el 2012.

El curs es durà a terme els dies 16, 17, 18, 21 i 22 de juliol.

Inscripcions al Codi QR.

DIJOUS, 17 DE JULIOL

A les 17:00 h. Representació final del taller de teatre Ànima, basat en poemes d'Antoni Vidal Ferrando.

Al Teatre Principal de Santanyí.

Reserva d'entrada a ticketib.com i a la taquilla del teatre mitja hora abans de la funció.

A les 19:00 h. Taller de pintar cintes de sant Jaume per a nines i nins de totes les edats. Al Centre Jove de Santanyí.

A les 20:00 h. Inauguració de l'exposició: *Jo no pint un paisatge, pint un estat d'ànim. L'obra de Bússer 25 anys després.* A la Sala Bússer de l'Ajuntament de Santanyí. Romandrà oberta fins dia 23 d'agost de 2025.

Demanam a tothom que disposi de tassons reutilitzables de la Regidoria de Festes, que els dugui per poder minimitzar l'impacte ambiental de tots els actes d'aquest programa.

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

A les 21:30 h. Ballada dels gegants Bernat Cinclaus i Maria Ramis a càrrec dels geganters de Santanyí. Acompanyats pels xeremiers de Santanyí. *A la Placeta de s'Abeurador.*

Tot seguit: Pregó de les festes de Sant Jaume a càrrec de Pere Ferrer Adrover. Seguidament actuació musical de Valentín Mendoza.

DIVENDRES, 18 DE JULIOL

A les 19:00 h. Concurs de dibuix a s'Abeurador per a nines i nins fins a 14 anys. Organització: Santanyí Activa.

A les 22:00 h. La Banda Muni-

cipal de Música de Santanyí, dirigida per Pedro Vallbona Plazas, presenta: "Les nostres arrels". Amb la participació del compositor Joan Martorell i la seva obra "Mallorca, un viatge a l'interior" que comptarà amb els narradors Marta Obrador i Joan Toni Sunyer.

Comptaran amb la col·laboració i participació de: Sonadors Sonats, Associació Cultural Arrels a l'Antigor, Xicalènia, Sa Mitja Lluna, Ordi Broix, Es Revetlers, Agrupació Folklorica Es Majoral, Escola de Ball de s'Alqueria Blanca i Xeremiers del Terme.

Presenta: Aina Escandell Almodóvar.

Durant el concert es farà entrega dels diplomes als alumnes que han finalitzat els estudis de 4t d'Elemental de l'Escola Municipal de Música de Santanyí i del Premi a l'Excel·lència Acadèmica Miquel Bonet i Bonet.

A l'aparcament de sa Creu.

DISSABTE, 19 DE JULIOL

A les 17:00 h fins a les 18:30 h. Horabaixa de jocs inflables d'aigua a la piscina municipal de Santanyí, per a nines i nins nascuts a partir del 2019 (inclòs). A la Piscina Municipal.

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

A les 18:30 h fins a les 20:00 h. Horabaixa de jocs inflables d'aigua a la piscina municipal de Santanyí, per a nines i nins nascuts abans del 2019. A la Piscina Municipal.

A les 20:00 h. Presentació dels llibres de les obres guanyadores dels Premis Literaris Vila de Santanyí 2025

Es presenten *El foc dels heretges* de **Raquel Casas Agustí**, guardonat amb el XL Premi Bernat Vidal i Tomàs de Poesia; *Monument* d'**Alba Noguera Arbós**, guardonat amb el VIII Premi Antoni Vidal Ferrando de Narrativa; i *Aquí no ha passat res* de **Jordi Casado Olivas**, guardonat amb el IV Premi de Teatre Vila de Santanyí.

Al pati de la Casa de Cultura de les cases Noves

En acabar hi haurà un tast de vi amb acompanyament musical.

A les 22:00 h. Verbena Camp (música i gelat). Actuació de l'Orquestra Mallorca i l'actuació dels DJ's Joan Rigo, Rogers i Paller. Queden especialment convidats tots els balladors i balladores. A la plaça Major.

DIUMENGE, 20 DE JULIOL

A les 10:30 h. Taller de geometria artística. Per a nines i nins de totes les edats. Al Centre Jove de Santanyí.

A les 19:30 h. Inauguració de l'exposició *Un teatre de cine!*. Al Teatre Principal de Santanyí.

A les 21:00 h. Nit de paelles i bingo. Un vespre ple de sorpreses. A l'aparcament del teatre. Més informació i inscripcions al codi QR. Inscripcions fins dia 17 de juliol.

DILLUNS, 21 DE JULIOL

A les 19:00 h Festa de les persones majors de Santanyí.

Tot seguit, concert a càrrec del grup MARBLAU.

Totes les persones que vulguin assistir a aquesta festa s'han d'apuntar al telèfon de n'Agustina o de na Laura, abans de dijous dia 17 de juliol (607182120 - 607467293).

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

Durant la festa es farà un petit homenatge a totes aquelles parelles de Santanyí que duuguin casades durant 50 anys o més. A la residència de la tercera edat. (Agraïrem a totes aquelles parelles, empadronades a Santanyí més de cinquanta anys de casades, ho comuniquin a l'Ajuntament de Santanyí). Demà per Marga Obrador, extensió 144.

A les 22:00 h En saps més que jo?

Fes un equip de 3 persones i posa't a prova!

Per a nascuts abans de l'any 2008 (inclosos)

Més informació i inscripcions al codi QR

A la placeta de sa Canal.

DIMARTS, 22 DE JULIOL

A les 21:00 h. Pa amb oli a la fresca. Gaudirem d'una nit molt especial sopant tots junts a l'aire lliure a la plaça Major. Venda de tickets a la batlia, Marga Obrador, i a Aina Cànaves (649782784) fins dia 20 de juliol.

Ho organitza: Junta local de Santanyí de l'Associació Espanyola Contra el Càncer. A la plaça Major.

DIMECRES, 23 DE JULIOL

A les 19:00 h. Festa Holi. Vine a gaudir amb els teus amics de la ja tradicional festa Holi. Vine vestit de blanc i amb ulleres de sol per gaudir de la pols de colors. Hi actuaran els DJ's que han assistit al curs de DJ's d'enguany. Al camp municipal d'esports.

A les 22:00 h. Sa revista de Madò Pereta. Vine a gaudir d'aquesta nova proposta sobre els escenaris. A s'Abeurador.

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

DIJOUS, 24 DE JULIOL

A les 17:30 h Sortida de dimonis i caparrots acompanyats pels xeremiers del terme. Faran la cercavila pel poble. Sortida a davant la Sala.

A les 18:00 h Corregudes de cintes i carrera de joies. A la plaça Major.

A les 21:30 h “Jaleo” jocs d’anelles i corregudes abraçats pels Amics dels Cavalls de Santanyí acompanyats per la Banda Municipal de Música de Santanyí i els xeremiers de Santanyí. Lloc: Al solar de devora el bar sa Creu.

Durant tot el Jaleo, hi haurà castells inflables i tallers amb monitors per als més petits fins a 12 anys.

Gran verbena de sant Jaume amb el grup **Spoty Funky** i “**Bauxa Millenial**” amb Dj’s **Kaubos** i **Identical Souls**. Gran final de festa amb els nostres Dj’s locals de sempre **Mateu des Taller, Rogers i Paller**. Al Camp Municipal d’Esports.

DIVENDRES, 25 DE JULIOL

A les 10:30 h. Albada amb la Banda Municipal de Música de Santanyí i els xeremiers del terme. A davant la Sala.

A les 11:00 h. Ofici solemne en honor de sant Jaume. Presidirà i predicarà Mn. Carles Seguí Pou, rector de la unitat de la Mare de Déu. Cantarà la Coral de Sant Andreu i l’Agrupació Sa Mitja Lluna interpretarà el ball de l’Oferta acompanyats pels xeremiers del terme de Santanyí.

A les 12:00 h. Interpretació de la Balanguera per la Banda Municipal de Música de Santanyí i ballada dels gegants Bernat Cinclaus i Maria Ramis, a càrrec dels geganers de Santanyí, acompanyats pels xeremiers del terme de Santanyí. A davant la Sala.

A continuació, mostra de ball de bot a càrrec de Sa Mitja Lluna. Davant la Sala.

A les 22:00 h. Nit de comèdia, *Les tres comes del Batle*. A s’Abeurador.

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

A les 00:00 h. Gran castell de focs artificials a càrrec de pirotècnia Jordà. Un any més, emprarem calibres molt més petits per minimitzar les molèsties als animals i a les persones. Al costat del parc infantil de devora l'institut.

DISSABTE, 26 DE JULIOL

A les 19:00 h. Mobylettada Santanyinera: Tindrà lloc al camp d'en Torrella on es durà a terme una activitat, en la qual cada participant demostrarà la seva destresa damunt el mobylette. Vegeu-ne programes a part.

A les 19:30 h. Inauguració del nou parc d'educació viària de Santanyí, Cosme Salvà Rigo, al parc infantil situat al costat de l'institut.

Seguidament, V Partit memorial **Cosme Salvà**. Amics d'en Cosme - Veterans del Mallorca. Al Camp Municipal d'Esports.

A les 20:00 h. Gran ballada popular amb els grups *Esclafits i Castanyetes*, *Abeniara* i *Xicalènia*. A la plaça Major. Ho organitza: Sa Mitja Lluna i Xicalènia.

A les 22:00 h. Nit de ball de Saló amb l'orquestra Oasis. Al Camp Municipal d'Esports.

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

Tomeu
Penya

EVA

A les 23:30 h. Festa blanca. Vine vestit amb colors clars i gaudeix del **concert-verbena** amb Tomeu Penya, grup EVA, Enrockats i seguidament festa d'escuma amb el Dj Mateu des Taller. Al Camp Municipal d'Esports.

DIUMENGE, 27 DE JULIOL

A les 17:30 h. Inici del campionat de truc. Inscripcions i més informació al bar Can Mañas. Inscripcions fins dia 26 de juliol. Places limitades. El campionat es regirà per la normativa balear dels campionats de truc. Trofeu per al primer i segon equip guanyador.

A les 19:00 h. **Vetlada Musical** amb Trescant a les talaies de Can Jordi

SANT JAUME 2025 | SANTANYÍ

Del 16 al 28 de juliol

En començar la nova campanya de recerca i restauració a les talaies de Can Jordi, vos convidam a visitar el jaciment.

A les 19.00h començarà la visita guiada.

A les 20.30h, acabada la visita, vetlada musical amb TRESANT, format per Miquela Lladó (Música Nostra), Victorí Planells (Uc) i Francesca Suau (Entreveus). Tres intèrprets amb una llarga trajectòria i enamorats de la cultura popular, units per a compartir romanços, poemes i cançons.

Amb la col·laboració de Silke Hamann.

Concert dedicat pel grup a la memòria de Joan Antoni Sunyer Monserrat.

Ho organitza: LAUSA, Associació Cultural.

Ho patrocina: Regidoria de Festes de l'Ajuntament de Santanyí.

A les 19:30 h. XIII Cursa Popular de Sant Jaume. Hi haurà cursa infantil, cursa popular i cursa de marxa nòrdica. La sortida i arribada serà davant el Pavelló Municipal d'Esports. Per a més informació i inscripcions contactau amb la Regidoria d'Esports o la pàgina web d'Elitechip.

DILLUNS, 28 DE JULIOL

A les 20:00 h Presentació del llibre *Llocs i gent. Estudis de toponímia i antroponímia de les Illes Balears*, de Cosme Aguiló. A càrrec de Joan Melià. Al pati de la Casa de Cultura les cases Noves.

A les 21:30 h Gimcana.

Ho organitza: Grup de Joves col·laboradors.

Més informació i inscripcions al codi QR.

Inscripcions fins dia 24 de juliol.

VENDA DE CAMISETES DE SANT JAUME

Al primer pis de l'Ajuntament, a Marga Obrador

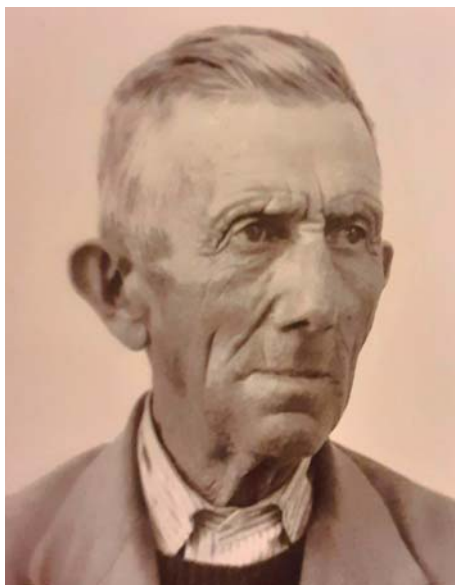
Els dies 21, 22, 23 i 24 de juliol de 9 a 13 h

Preu: 5 euros

BLAI PERELLÓ *BATALLON*, FUNDADOR DE LA SD PORTMANY EL 1923

Jaume Rigo

El mes de maig de 2024 el filòleg i historiador portmanyí Marià Torres Torres va publicar el llibre *SD Portmany, cent anys de futbol a Sant Antoni de Portmany*. La meua afició per reunir totes les històries publicades del futbol més modest, el regional, me va dur a adquirir el llibre als pocs dies de la seva publicació. A una de les primeres pàgines l'autor explicava com a Sant Antoni, l'any 1922, “un altre aficionat al futbol era Blai Perelló Bonet, funcionari tècnic del far de ses Coves Blanques. El senyor Perelló, tal com s'anomenava al poble, va voler organitzar i formalitzar la pràctica del futbol a Sant Antoni, animat per Josep Tarrés Palau, qui al mateix temps estava en vies de constituir un equip a Vila sota la denominació de CD Ibiza. Perelló es movia amb l'objectiu principal d'educar els joves a l'entorn d'una entitat esportiva i de fer entenedora la dinàmica del joc per suscitar-hi l'interès de més gent pel futbol. Així, el mes de juliol de 1923 es va fundar el Portmany i Blai Perelló es va erigir en el seu primer president”.

Blai Perelló, fundador del Portmany.
Arxiu Margalida Piquer.

L'autor únicament especificava que el tal Blai Perelló Bonet era mallorquí. Me varen cridar l'atenció principalment el nom propi (Blai) i el segon llinatge (Bonet) del personatge, molt propis de la vila santanyinera, però també el seu primer llinatge (Perelló), encara vigent a Santanyí i molt més corrent a la Vila a principis del segle XX i segles anteriors. La meua curiositat me va dur a consultar els llibres parroquials de Santanyí, on efectivament hi havia enregistrat en el llibre de batejos Blai Perelló Bonet, batejat dia 14 d'agost de 1886. Pos-

D'esquerra a dreta, Pepito Roig, Blai Perelló, Maria Roig portant en braços Mari Prats Bella (fillola de Blai) i Vicent Roig a la sortida de missa després del bateig, el mes d'octubre de 1952. Arxiu família can Roig.

teriorment vaig fer la consulta a Llorenç Perelló Vidal *Batallon* (1961), qui no tenia massa detalls de la persona però sí havia sentit contar al seu pare, Llorenç Perelló Bonet (1927-2000), aficionat a fer volar coloms missatgers, que quan anaven a Eivissa per assumptes columbòfils es solien allotjar a *ca el conco en Blai*. D'aquesta manera quedava constatat que la recerca anava amb la direcció correcta.

Blai Perelló Bonet va néixer a Santanyí dia 13 d'agost de 1886 i va rebre el baptisme un dia després. Era fill de Nadal Perelló Vidal (1854-1923) i d'Apol·lònia Bonet Vidal (1858-1928), germana de Blai Bonet Vidal, padrí patern del poeta Blai Bonet Rigo (1926-1997). Eren els seus padrins paterns Llorenç Perelló Cànaves (1830-1892) i Magdalena Vidal Burguera (1829); i els materns Blai Bonet Bonet i Margalida Vidal Vidal. Era germà de Llorenç (1884-1962), Nadal (1889-1964), Toni (1891, va emigrar a Argentina i Cuba, on va morir), Magdalena (1893-1937), Margalida (1894-1933) i Apol·lònia (1896-1972).

El pare de Blai Perelló, Nadal Perelló Vidal, descendent de la família dels *Martines*, feia de mercader, i agafà l'àlies *Batallon*, heretat pels seus descendents, degut al nom d'un determinat menjar anomenat *batallon* que solia de-

D'esquerra a dreta, Pepito Roig, la majora Catalina, Vicent Prats Ferrer Roig, Leónida Bella Martínez, Maria Roig, la tia Felipa i Blai Perelló. Els nadons són Mari (fillola de Blai) i Leo Prats Bella; la nina és Rosa Ribas des Piset, any 1952. Arxiu família can Roig.

gustar quan berenava a qualche fonda de Ciutat durant les seves ocupacions professionals.

Blai Perelló ingressà com a faroler el mes de gener de 1911¹ i fou destinat com a torrer de tercera al far de Punta Cumplida, municipi de Barlovento, a l'illa canària de La Palma². En el mes de febrer arribava a Tenerife³ per incorporar-se al seu destí dia 18 del mateix mes. Va cessar com a faroler de Punta Cumplida dia 9 de juny de 1916 per incorporar-se com a torrer de tercera al far del Cap de Formentor. Per una carta que envià Blai als seus familiars, que guarda la seva reneboda Sebastiana Rado Perelló *des Forn* (1944), podem sebre que en el mes d'octubre de 1917 encara exercia de faroler a Formentor; a la mateixa carta manifesta no trobar-se còmode ni a gust en el cap de Formentor, que desitja canviar de far i que inclús està disposat a tornar a Punta Cumplida. El mes de juny de 1918 Blai Perelló abandonava, tal com desitjava, el far de Formentor i feia nova entrada dia 17 d'aquest mes, ja com a torrer de segona, en el far de la Mola de Formentera⁴ (Sebastiana Rado guarda correspondència enviada per Blai des de Formentera el 16 de juliol de 1920) on hi va exercir fins el mes de febrer de 1922 quan va passar al far de Coves Blanques de Sant Antoni de Portmany⁵. En aquest darrer far,

Blai Perelló i la seva esposa Maria Torres descansen en el cementeri de Sant Antoni de Portmany.
Arxiu família can Roig.

com a torrer de primera, hi va fer el primer servei dia 5 de març de 1922 i el darrer dia 13 d'agost de 1956, el mateix dia que es jubilava per haver complit 70 anys.

El far de ses Coves Blanques, a Sant Antoni de Portmany, va estar en funcionament entre 1897 i 1963; a partir de 1963 les seves dependències varen allotjar els tècnics de manteniment de les balises des Vedrà, Bleda Plana, Punta Xinxó i sa Conillera. El 2006 l'Autoritat Portuària va cedir el far a l'Ajuntament de Sant Antoni i el 2010 es va obrir com a Centre d'Interpretació del mar, espai sociocultural i sala d'exposicions.

Una vegada instal·lat a Sant Antoni com a faroler l'any 1922, Blai Perelló molt prest es convertí en un personatge popular dins el poble de la badia. Ho conta Marià Torres en el seu llibre: “el senyor Perelló va ser un

home ben integrat a Sant Antoni. Aviat es va fer molt amic de famílies del poble, sobretot amb les que compartia el seu treball com a tècnic de fars. Un exemple clar és la bona amistat que va mantenir amb Vicent Roig i família, un pescador i també tècnic de fars que va viure alguns anys al far de sa Conillera”.

A l'explicació de Marià Torres, hem d'afegir que Blai Perelló també es va implicar en altres projectes. Qui va fer construir el primer hotel de Sant Antoni, l'*Hotel Portmany*, inaugurat el 1933, Pep Rosselló Cardona *de na Mossona* (1903-1977), l'any 1927 va instal·lar en el Pla de Sant Antoni, a la seva finca de *can Pere Coix*, un motor per extreure 28 m³ d'aigua cada hora, una feina que fins aleshores només podien fer les bísties amb la sínia. El mecànic de la màquina no era altre que Blai Perelló Bonet, aleshores president del club de futbol SD Portmany, càrrec que va abandonar aquell mateix any. Igualment, Blai va mantenir molt bona relació amb les Monges Trinitàries de Sant Antoni, que tenen el convent molt prop d'on ell vivia. Les religioses sempre varen agrair la gran generositat de Blai Perelló.

Una imatge antiga i una altra actual del far de les Coves Blanques a Sant Antoni de Portmany, on va exercir Blai Perelló Bonet *Batallon*.

Tornant a Vicent Roig, mencionat per Marià Torres, es tractava de Vicent Prats Ferrer Roig. Una filla seva, Maria Prats Bella *de can Roig* (1952), amb la qual contactàrem, ens va contar la forta relació de la seva família amb el santanyiner Blai Perelló *Batallon*. Resulta que el padrí patern de Maria, Pep Prats, havia estat el primer faroler a sa Conillera i per aquest motiu tant ell com els seus fills havien iniciat una gran amistat amb el santanyiner. El pare de Maria era casat amb Leonida Bella Martínez, natural de Motos (Guadalajara), la qual venia de jove a estiuejar a Eivissa amb uns senyors per cuidar dels seus fills. El matrimoni de Vicent Prats i Leonida Bella va tenir dues filles bessones l'any 1952: la pròpia Maria i Leonida Prats Bella. A l'hora de cercar els padrins joves, no tenien família directa prou suficient i pensaren en Blai Perelló per ser el padrí jove de Maria, el qual va acceptar. Per tant, Maria Prats Bella, resident actualment a Sant Antoni, és la fillola del santanyiner. Ella mateixa recorda com en els anys 50 i 60, a la sortida de la missa dels diumenges dematí, visitaven Blai Perelló en el xaletet on vivia, actualment derruït, just darrere el far de Coves Blanques, i allà la criada Maria de Formentera, una senyora major que vivia amb Blai, sempre els donava qualche cosa, galetes o el que fos.

De la mateixa època esmentada en té records la santanyinera Margalida Piquer Pons (1953), la qual una vegada tenguérem constància que el seu pare Tomeu Piquer Perelló (1923-2015) era nebot de Blai Perelló, ens explicà que de nina, entre els anys 1958 i 1961, va freqüentar a l'estiu amb la seva padrina Apol·lònia –germana petita de Blai- les seves estades en el xalet propietat de Blai Perelló anomenat *Villa María*, construït dins un solar que havia comprat situat darrere el far. Durant bona part de l'estiu Apol·lònia cuidava del seu germà Blai.

Blai Perelló s'havia casat amb Maria Torres Roig (1905-1944), natural de Santa Eulària des Riu, i va enviudar l'any 1944. Degut a la bona relació amb la família *de can Roig*, el de Santanyí va fer amistat amb una

Fotografia de joventut de Blai Perelló Bonet.
Arxiu família can Roig.

dels quatre germans fadrins de Vicent, Maria Prats Ferrer, famosa modista de Sant Antoni, fins al punt que en Blai va arreglar els papers per poder casar-se amb ella, la qual no volia que la relació passàs més enllà d'una bona amistat i ho va rebutjar. Blai i Maria, tots dos d'un fort caràcter, romperen relacions i estaren una llarga temporada sense dirigir-se la paraula fins que l'oportunitat duita a bon terme de que Blai fos el padrí jove de la nina Maria Prats Bella els va reconciliar per sempre. Blai Perelló Bonet *Batallon* moria a 79 anys dia 11 de febrer de 1966 a Sant Antoni de Portmany, on està enterrat.

Cent-dos anys després de la seva fundació pel santanyiner Blai Perelló, la SD Portmany, el club de futbol pitíus més antic, ara presidit per María José Castillo, viu moments d'estabilitat amb vint equips federats; el més representatiu, la SD Portmany que ha militat a Tercera Divisió les sis darreres temporades.

---

¹ *La Tarde (19-01-1911)*: por aumento de la plantilla han ingresado en el cuerpo de torreros de faros, con 1.500 pesetas de sueldo, los aspirantes D. Juan Homar Moreno, D. Juan Verger Ventayol, D. Blas Perelló Bonet y D. Pedro Orfila Gomila.

² *La Correspondencia de España (25-01-1911)*: se nombra torrero tercero a D. Blas Perelló Bonet con destino al faro de Punta Cumplida.

³ *Diario de Tenerife (20-02-1911)*: El vapor correo *Legazpi* dejó los siguientes pasajeros (total 33): don Juan Mora y Castellá, Mr. y Mdme. Corseau, D. Blas Perelló Bonet, Mr. Otto V. Soden y señora... (segueix relació fins a 33 passatgers).

⁴ *La Última Hora (08-06-1918)*: por la Superioridad se ha concedido la permuta que tenían solicitada, los torreros D. Juan Salas, que servía en Formentera y D. Blas Perelló, en Formentor.

⁵ *El Día (26-02-1922)*. Ha ascendido a oficial primero el Torrero de Faros de *Covas Blancas* (San Antonio) don Francisco Grimalt (es tracta de Francesc Grimalt Alou, *es faroler Roques Blanques*), a cuyo señor se le destina el faro de Formentera. Y el que presta los Servicios en este último don Blas Perelló Bonet, pasa al primero.

Agraïm a Marià Torres Torres, Maria Prats Bella, Margalida Piquer Pons, Llorenç Perelló Vidal, Jaume Ferrando Barceló, Sebastiana Rado Perelló, Ports de Balears i a l'Autoritat Portuària de Santa Cruz de Tenerife la informació que ens han facilitat per poder engirgolar aquesta història.

RESUM METEOROLÒGIC DE L'ANY 2024

DADES METEOROLÒGIQUES OBTINGUDES PER GREGORI SUAUA A CAN JORDI

Temperatura mínima, dia 9 de gener: 2,5 °
Temperatura màxima, dia 30 de juliol: 36 °

Mínima higromètrica (humitat), dia 3 de març: 35%
Màxima higromètrica (humitat), dies 25 de gener,
4 de setembre, 29 d'octubre, 6 i 19 de novembre: 100 %

Mes de màxima pluviometria, el mes d'octubre: 68 litres

Dies de pluja: 61

PLUVIOMETRIA PER MESOS:

Gener	47	litres
Febrer	19	litres
Març.....	47	litres
Abril	28	litres
Maig.....	5,5	litres
Juny	2	litres
Juliol.....	0,5	litres
Agost.....	30	litres
Setembre.....	44	litres
Octubre	68	litres
Novembre.....	36	litres
Desembre	39	litres
TOTAL	366	litres
any 2024		

NOTA: la mitjana dels darrers 26 anys, surt a 466,17 litres/any

ACTA DE SESSIÓ DEL JURAT DEL XL PREMI «BERNAT VIDAL I TOMÀS» DE POESIA 2025

A la vila de Santanyí, a les 13.30 h del dia 11 d'abril de 2025 es reuneixen els membres del jurat del XL Premi «Bernat Vidal i Tomàs» de poesia:

Sra. Glòria Julià Estelrich
Sr. Miquel Bezares Portell
Sra. Lúdia Gàzquez Olivares

En pren nota el secretari:
Mateu Nadal Clar, regidor de Cultura

Una vegada analitzades les 34 obres participants i després de les oportunes deliberacions, el jurat acorda atorgar el XL Premi «Bernat Vidal i Tomàs» de poesia, per unanimitat, a l'obra titulada ***El foc dels heretges***, que participava amb el pseudònim Marga Gil, i que una vegada oberta la plica la persona guanyadora és **Raquel Casas Agustí**.

El jurat destaca la precisió poètica estimulant. És un poemari amb un ús del llenguatge sofisticat i original que crea atmosferes sorprenents, explorant l'experiència amorosa i provocant el plaer i l'experiència estètica en el lector.

També destaca la capacitat de crear un món i una atmosfera pròpies que revela imatges poderoses i captivadores.

Santanyí, 11 d'abril de 2025

El secretari

Els membres del jurat

ACTA DE SESSIÓ DEL JURAT DEL VIII PREMI «ANTONI VIDAL FERRANDO» DE NARRATIVA 2025

A la vila de Santanyí, a les 09:30 h del dia 11 d'abril de 2025 es reuneixen els membres del jurat del VIII Premi «Antoni Vidal Ferrando» de narrativa format per:

Sr. Jaume C. Pons
Sra. Lucia Pietrelli
Sr. Toni Planas

En pren nota el secretari:
Mateu Nadal Clar, regidor de Cultura

Una vegada analitzades les 25 obres participants i després de les oportunes deliberacions, el jurat acorda atorgar el VIII Premi «Antoni Vidal Ferrando» de narrativa, per unanimitat, a l'obra titulada ***Fòssil, carícia, monument*** que participava amb el pseudònim Blau Benet, i que una vegada oberta la plica la persona guanyadora és **Alba Noguera Arbós**.

El jurat destaca l'alta qualitat literària d'aquesta obra, que sorprèn per un plantejament original, per un ritme frenètic i per una agilitat descriptiva vertiginosa, recursos expressius que aconsegueixen captar l'essència de diferents personatges en un magnífic viatge coral. Al mateix temps, l'obra està escrita de tal manera que genera constantment un interès des del principi, amb un sentiment d'intriga integrada als diversos fils narratius. També confirma una gran capacitat tècnica pel que fa a l'ús conscient, i amb sentit, de temps verbals que condueixen diferents circumstàncies en un mateix fil narratològic.

Fòssil, carícia, monument d'Alba Noguera és una proposta atrevida escrita amb bellesa i intensitat, així com un estil propi que, a més a més, ret un conscient tribut al mestratge de Blai Bonet.

Santanyí, 11 d'abril de 2025

El secretari

Els membres del jurat

ACTA DE SESSIÓ DEL JURAT DEL IV PREMI DE TEATRE VILA DE SANTANYÍ 2025

A la vila de Santanyí, a les 13.30 h del dia 8 d'abril de 2025 es reuneixen els membres del jurat del IV Premi de Teatre Vila de Santanyí format per:

Sra. Eva Ortega Puig
Sr. Joan Tomàs Martínez Grimalt
Sr. Joan Fullana Company

En pren nota el secretari:
Mateu Nadal Clar, regidor de Cultura

Una vegada analitzades les 27 obres participants i després de les oportunes deliberacions, el jurat acorda atorgar el IV Premi de Teatre Vila de Santanyí, per unanimitat, a l'obra titulada ***Aquí no ha passat res*** que participava amb el pseudònim Joan Bové, i que una vegada oberta la plica la persona guanyadora és **Jordi Casado Olivas**.

El jurat destaca l'habilitat per generar una gran metàfora de la recerca del sentit de la vida amb una capa de contemporaneïtat a través de la mitologia. Destaca també l'arquitectura dramàtica de la peça i la profunditat dels diàlegs.

Santanyí, 8 d'abril de 2025

El secretari

Els membres del jurat

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

PRESSUPOST MUNICIPAL ANY 2025

DESPESES

CAPÍTOL I: despeses de personal	10.511.545,13
CAPÍTOL II: despeses en béns i serveis	11.815.669,33
CAPÍTOL III: despeses financeres	5.800,00
CAPÍTOL IV: transferències corrents	3.209.833,96
CAPÍTOL VI: inversions reals	4.141.910,62
CAPÍTOL VII: transferències de capital	45.240,96
CAPÍTOL VIII: actius financers	0,00
CAPÍTOL IX: passius financers	0,00
Total	29.730.000,00

INGRESSOS

CAPÍTOL I: impostos directes	11.392.469,25
CAPÍTOL II: impostos indirectes	1.870.000,00
CAPÍTOL III: taxes preus públics i altres ingressos	8.387.066,79
CAPÍTOL IV: transferències corrents	5.245.952,46
CAPÍTOL V: ingressos patrimonials	1.457.123,00
CAPÍTOL VI: alienació d'inversions reals	0,00
CAPÍTOL VII: transferències de capital	1.377.388,50
CAPÍTOL VIII: actius financers	0,00
CAPÍTOL IX: passius financers	0,00
Total	29.730.000,00

DEMOGRAFIA ANY 2024

NAIXEMENTS	100
Homes 50	
Dones 50	
DEFUNCIONS	127
Homes 63	
Dones 64	

PADRÓ D'HABITANTS (31-12-2024)

S'Alqueria Blanca	1.030
Cala d'Or.....	4.298
Cala Figuera	766
Cala Llombards	406
Cala Santanyí.....	405
Calonge	979
Es Cap des Moro	80
Es Llombards	592
Portopetro	838
Santanyí	3.844
TOTAL.....	13.238

TELÈFONS D'INTERÈS

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ	971 65 30 02
OFICINES I POLICIA MUNICIPAL.....	971 65 30 02
RECAPTACIÓ MUNICIPAL I DE LA CAIB	971 65 30 02
GUÀRDIA CIVIL.....	971 65 30 81
JUTJAT	971 16 31 26
BIBLIOTECA MUNICIPAL DE SANTANYÍ.....	971 65 33 94
BIBLIOTECA MUNICIPAL DE CALA D'OR.....	971 64 84 87
CENTRE CÍVIC DE CALA D'OR.....	971 64 80 28
CENTRE JOVE DE CALA D'OR	971 64 33 69
OFICINA MUNICIPAL DE TURISME DE CALA D'OR.....	971 65 74 63
POLICIA MUNICIPAL A CALA D'OR	971 64 35 20
INSTITUT D'ENSENYAMENT SECUNDARI DE SANTANYÍ	971 64 20 71
COL·LEGI SANTA MARIA DEL MAR (CALA D'OR)	971 65 95 14
COL·LEGI MARE DE DÉU DE CONSOLACIÓ (ALQ. BLANCA)	971 65 41 43
CORREUS CALA D'OR.....	971 65 94 64
PAC SANTANYÍ.....	971 16 32 96
UNITAT SANITÀRIA DE CALA D'OR.....	971 65 80 03
UNITAT SANITÀRIA DE CALONGE	971 83 71 66
UNITAT SANITÀRIA DE S'ALQUERIA BLANCA.....	971 16 41 70
SERVEIS MUNICIPALS DE SANTANYÍ (SEMDESA).....	971 64 85 80
NETEJA VIÀRIA - TELÈFON D'INFORMACIÓ AL CIUTADÀ	971 64 84 84

Pobles lliures de violències sexuals

Consell de
Mallorca

Ajuntament de Santanyí

